

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
_____ Янковий О.Г.
(підпис)
“ ” _____ 2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему: «Стратегія підвищення конкурентоспроможності
підприємства» (на прикладі ТОВ «Л.А.Р.К.»)
(назва теми)

Виконавець:

студент 64 гр.ФЕУВ

Дерменжі Маргарита Михайлівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доц

(науковий ступінь, вчене звання)

Танасюк Ірина Михайлівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ 1. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ГОТЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА ЧИННИКИ ЇЇ ФОРМУВАННЯ.....	6-17
1.1. Конкурентоспроможність та її значення для підприємств готельного бізнесу в сучасних умовах.....	6
1.2. Формування конкурентних переваг готельно-ресторанного бізнесу ...	9
1.3. Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства в сучасних умовах.....	14
Розділ 2. ОЦІНКА РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «Л.А.Р.К.».....	18-54
2.1. Загальна інформація про діяльність та аналіз основних техніко-економічних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «Л.А.Р.К.».....	18
2.2. Аналіз конкурентного середовища, конкурентних переваг та конкурентних сил за методом М. Портера.....	30
2.3. Оцінка рівня конкурентоспроможності ТОВ «Л.А.Р.К.».....	39
2.4. SWOT-аналіз та прогнозування ключових показників діяльності ТОВ «Л.А.Р.К.» на 2018 рік	51
Розділ 3. СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «Л.А.Р.К.».....	55-77
3.1. Реалізація програми екологізації готелю для проходження екосертифікації «Green Key»	58
3.2. Активізація маркетингової діяльності: організація тематичних балів.....	74
ВИСНОВКИ.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81

ВСТУП

Готельне господарство в умовах глибоких соціально-економічних змін стає все більш динамічною і пріоритетною сферою економічної діяльності. Підприємства готельного господарства – це матеріальна основа туристичної галузі, що несе в собі величезний потенціал для сталого доходу в державний бюджет. Ефективний розвиток підприємств готельного господарства є стратегічно важливим напрямком для економіки країни.

Сучасні дослідження показують, що на підприємствах готельного господарства спостерігається значна невідповідність зростаючих потреб і запитів споживачів обсягам і якості пропонованих послуг. Конкуренція є найсуттєвішим фактором, що спонукає її учасників вдосконалювати свої можливості і пропонувати найкращий продукт, а це в свою чергу, сприяє прогресивному розвитку економіки країни. Клієнти стають більш вимогливими до умов розміщення і однією з конкурентних переваг сучасних готелів України стає їх якість. В якості засобів в конкурентній боротьбі для поліпшення своїх позицій на ринку готелі, окрім основних послуг, надають спектр додаткових розважальних, ресторанних та інших послуг.

Актуальність теми. В умовах сучасного розвитку ринкових відносин, посилення конкуренції, наслідків світової фінансової кризи господарюючим суб'єктам необхідно швидко реагувати на зміни, що відбуваються. В умовах постійно зростаючої конкурентної боротьби підприємствам готельного господарства необхідно збільшувати свої конкурентні переваги, активно шукати шляхи та методи підвищення їх конкурентоспроможності. Оскільки конкурентоспроможність - це ключ до ринкового успіху товару або послуги та її виробника, а розв'язання проблеми конкурентоспроможності потребує узгодженості та цілеспрямованості всіх підрозділів підприємства. Таким чином, актуальність дипломної роботи визначається необхідністю поглибленого дослідження підходів до оцінювання конкурентоспроможності готельних підприємств, виявленню їх сильних і слабких позицій, вибору

методів підвищення ефективності функціонування та посилення займаних позицій на ринку.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи полягає в проведенні аналізу конкурентоспроможності ТОВ «Л.А.Р.К.» та виробленні стратегії її підвищення.

Відповідно до даної мети основними завданнями дипломного дослідження являються:

- 1) визначити значення конкурентоспроможності для готельних господарств в сучасних умовах;
- 2) дослідити процес формування конкурентних переваг для підприємств готельного бізнесу;
- 3) оцінити конкурентоспроможність готелю «Лондонська»;
- 4) сформувати стратегію з підвищення рівня конкурентоспроможності готелю «Лондонська»;
- 5) розробити заходи щодо реалізації стратегії підвищення конкурентоспроможності готелю «Лондонська».

Об'єкт і предмет дослідження. Предметом дослідження є розробка стратегії підвищення конкурентоспроможності готельного підприємства «Лондонська». Об'єктом дослідження виступає рівень конкурентоспроможності готельного підприємства «Лондонська».

Методи дослідження. При вирішенні поставлених завдань застосовувалися такі методи, як економіко-математичні, статистичні, табличні, графічні тощо. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій щодо формування стратегії конкурентоспроможності готелю «Лондонська».

Інформаційною базою для написання дипломної роботи стали дані, отримані під час переддипломної практики (семінари для практикантів, доповіді та презентації), дані фінансової звітності (Форма №1 (Звіт про фінансовий стан); Форма №2 (Звіт про фінансові результати)), офіційний сайт готелю в мережі Інтернет.

Елементи наукової новизни. В третьому розділі роботи на основі детального аналізу стратегічного потенціалу готелю «Лондонська», конкурентного аналізу та аналізу зовнішнього середовища за період 2015-2017 рр., розроблено стратегію підвищення конкурентоспроможності готелю та запропоновані заходи для її реалізації.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження представлені 27 квітня 2018 року на конференції «Актуальні проблеми економіки та управління в епоху глобальних викликів і загроз» у вигляді тез за темою «Теоретичні основи конкурентоспроможності підприємства».

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та джерел літератури та додатки.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного у даній роботі дослідження можна зробити такі висновки:

На сучасному етапі конкурентний ринок характеризується стрімким зростанням вимог споживачів, що свідчить про посилення конкурентної боротьби, зміцнення позицій конкурентів і скорочення строків впровадження інноваційних технологій. Конкуренція змушує суб'єктів ринку постійно тримати під контролем дії власних суперників, ухвалювати рішення, що зумовлюють подолання негативних наслідків їхнього конкурентного тиску та сприяють стабільному розвитку суб'єкта в умовах конкуренції, тобто забезпечують його конкурентоспроможність. Конкурентоспроможність є однією із центральних категорій сучасної економічної науки, з якою традиційно пов'язують успішність функціонування суб'єктів конкурентних відносин, ефективність та стабільність розвитку ринкового механізму в цілому. Конкурентоспроможність підприємства зазвичай пов'язують з такими властивостями, як: здатність випускати конкурентоспроможну продукцію, послуги, спроможність до продуктивного та ефективного функціонування, здатність задовольняти потреби споживачів краще, ніж це роблять основні конкуренти. Отже детальний аналіз конкурентоспроможності підприємства не перестає бути актуальним.

Незважаючи на велику кількість існуючих сьогодні методів оцінки конкурентоспроможності, єдиного та оптимального методу не існує. Тому, ми розробили свій комплексний підхід щодо оцінки конкурентоспроможності підприємства. В основі нашого методу лежить метод оцінки конкурентоспроможності підприємства виходячи з теорії ефективності конкуренції.

Аналіз динаміки техніко-економічних показників підприємства періоду 2015-2017 рр. показав наступне:

У 2017 р. у порівнянні з 2015р. об'єм наданих послуг збільшився на 48%, а чистий прибуток - на 155%. Ця позитивна тенденція насамперед

пов'язана із зміною цінової політики, підтримкою якості сервісу, розробкою і використанням знижок і спеціальних пропозицій.

Аналіз фінансового стану показав, що у підприємства мала частка власного капіталу у загальній сумі пасивів . Також спостерігається посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів та кредиторів.

Аналіз експлуатаційних характеристик готелю показав, що рівень його завантаженості склав 76%, що на 14% менше від запланованого.

Бальний аналіз параметрів конкурентоспроможності, що був проведений експертами, показав, що готель «Лондонська» відстає від головного конкурента – готелю «Моцарт». Параметр, за яким наш готель відстає від конкурента – «наявність реклами», рівень завантаження номерного фонду та менеджмент якості послуг.

Тому, в межах комбінованої стратегії з підвищення рівня конкурентоспроможності готелю «Лондонська» нами пропонуються такі заходи як:

- проект з екологізації готелю;
- активізація маркетингової діяльності

Проект з екологізації готелю спонукає знизити екологічний слід від бізнесу (при збереженні високої якості сервісу) через різні інструменти, більшість з яких ще й принесуть економічний ефект підприємству. Заходи, які в короткостроковій перспективі дозволять пройти екосертифікацію, наступні:

- Встановлення водозберігаючої сантехніки в номерах і на кухні
- Заміна ламп розжарювання на енергозберігаючі
- Управління системою освітлення та опалення
- Скорочення відсотку номерів для курячих
- Управління відходами
- Заміна білизни, рушників та предметів гігієни за запитом
- Екоклінінг

Розрахунки довели економічну доцільність проведення екологічного проекту. А саме, при інвестуванні 279 265 грн, підприємство отримує економію на витратах в розмірі 13 804 288 грн. Такий контраст обумовлений ефективністю заході по впровадження водозберігаючої техніки. Витрати на придбання і монтаж обладнання достатньо малі, а економічний ефект спостерігається в економії електроенергії по всьому готелю.

Сплетіння із соціальним ефектом дозволить готелю «Лондонська» в короткий строк підняти рівень параметрів конкурентоспроможності у порівнянні з конкурентами, що є основною метою даної дипломної роботи. Інерційним ефектом можна вважати падіння рівня витрат на 1 гривню реалізованих послуг, підвищення іміджу та створення нової конкурентної переваги.

Активізація маркетингової діяльності передбачає використання стилю інтер'єру готелю «Лондонська» у сплетінні з його історією задля проведення тематичних балів. Пропонується, щоб організацією цих заходів займався безпосередньо маркетинговий відділ готелю. До їх обов'язків віднесуться організація програми балу, заключення договорів із компаніями з оренди костюмів, фотооператорами, складання бенкетного меню тощо. Проведений розрахунок показав, що готель отримає додатковий дохід у розмірі 179 775 грн.

Обидва заходи принесуть готелю не тільки економію та додатковий дохід, а й підвищення іміджу, нові конкурентні переваги (по першому заходу екологізації готель буде лідером серед своїх конкурентів, адже жоден з них не пройшов екосертифікацію, по другому – позиціонування себе як пам'ятне місце Одеси, що можуть зробити лиш декілька готелів в місті). Отже, наведені заходи повністю підходять під концепцію стратегії підвищення конкурентоспроможності і їх впровадження є доцільним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Павлова В.А. Конкуренстоспроможність підприємства: управління, оцінка, стратегія : [монографія] / В.А. Павлова [та ін.]. – Дніпропетровськ : Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2011. – 352 с.
2. Завьялов П.С. Проблемы международной конкурентоспособности товаропроизводителей и пути их решения // Маркетинг. – 2001. – №5. – С. 21–32.
3. Как управлять конкурентными преимуществами в периоды спада и подъема экономики / под ред. А.П. Градова. СПб.: Изд-во Политехн. ун-та, 2013. – 124 с.
4. Портер М. Конкурентное преимущество: как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость: пер. с англ. / М.Э. Портер. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 715 с.
5. Селезньов А.М. Формування системи оцінки діяльності органів управління сільськими територіями / А. М. Селезньов // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер. : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. - 2013. - Вип. 181(1). - С. 161-165.
6. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление : Учебное пособие / Р. А. Фатхундинов. – М.: ИНФРА, 2000. – 312 с.
7. Кузнецова Н.М. Регіональний вимір розвитку туристичного та готельного бізнесу : [моно- графія] / Н.М. Кузнецова, С.Г. Нездоймінов. – Одеса : Астропринт, 2010. – 256 с
8. Балабанова Л.В. Маркетинг : [підручник] / Л.В. Балабанова. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2002. – 562 с

9. Смоленюк П.С. Управління формуванням конкурентних переваг аграрних товаровиробників / П.С. Смоленюк // Інноваційна економіка. – 2012. – № 2(91). – С. 91–97.
10. Нечаюк Л.І. Готельно-ресторанний бізнес : [навч. посіб.] / Л.І. Нечаюк. – К. : ЦУЛ, 2009. – 344 с
11. Дахно І.І. Зовнішньоекономічний менеджмент : [навч. посіб.] / І.І. Дахно. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 568 с
12. Анісімова О.М. Підвищення конкурентоспроможності підприємства в процесі адаптації до світового ринку / О.М. Анісімова // Наукові записки. Серія «Економіка». – Острог : Острозька академія, 2010. – 398 с
13. Довгань Л.Є. Стратегічне управління : [навч. посіб.] / Л.Є. Довгань, Ю.В. Каракай, Л.П. Артеменко ; 2-ге вид. – К. : Центр навч. л-ри, 2011. – 440 с.
14. Заїка О. О. 54 Управління розвитком, № 4 (182), 2015 До питань про конкурентоспроможність підприємства / О. О. Заїка // Економіка і менеджмент культури. – 2013. – № 1. – С. 81–84
15. Блонська В. І. Вдосконалення конкурентоспроможності та підвищення ефективності діяльності підприємства внаслідок ефективного управління / В. І. Блонська, І. В. Шморгун // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.6. – С. 174–180.
16. Андрейченко А.В., Горбаченко С.А., Грінченко Р.В., Карпов В.А., Кучеренко В.Р. Аналіз ринкової кон'юнктури. Навчальний посібник // А.В. Андрейченко, С.А. Горбаченко, Р.В. Грінченко, В.А. Карпов, В.Р. Кучеренко – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 345 с.
17. Єгупов Ю. А., Литвинова В. А. Оцінка порівняльної ефективності шляхів підвищення конкурентоспроможності продукції // Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: монографія /. – Одеса: ПАЛЬМІРА, 2013. – С. 141-159.

18. Конкуентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрями підвищення [Монографія] за заг. ред. О.Г. Янкового. – Одеса, Атлант, 2013. – 470 с.
19. Конкуентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрямки підвищення : моногр. / В. Г. Семенова, М. В. Обертайло [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. Г. Янкового. – О. : Атлант, 2013. – 470 с.
20. Кошельок Г.В. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства //
21. Кошельок Г.В., Малишко В.С. // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: матеріали п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф. 22-23 вересня 2017 р. – Одеса, Атлант, 2017. –С. 34-36.
22. Кошельок Г.В. Прогнозування фінансового циклу підприємства / Кошельок Г.В. // European journal of economics and management volume 3, issue 6, 2017. С. 92-98.
23. Литвинова В. А. Повышение конкурентоспособности продукции: проблемы определения эффективности // Бізнесінформ. – №8. – 2013. – С. 252–255.
24. Литвинова В. А. Формирование системы факторных показателей для оценки конкурентоспособности электрических водонагревателей на региональном рынке // Інноваційна економіка. – 2015. – №4 (59). – С. 141–145.
25. Орленко О. М. Забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств на основі підвищення продуктивності праці /І. М. Танасюк, О. М. Орленко // Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств: Монографія// За заг. ред. д-ра екон. наук, проф.. О.Г. Янкового. – Одеса, Атлант, 2017. - 514с., С.199-215.

26. Пудичева Г.О., Цуркан С.М., Малишко В.С. // Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія. [За заг. ред. проф. О.Г. Янкового]. – Одеса, Атлант, 2017. – С. 191-198.
27. Семенова В. Г. Економіка та організація інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства: навчальний посібник / В. Г. Семенова // Навчальний посібник. - Обухів: Друкарня ФОП Гуляєва. – 2017. – 185 с.
28. Павлова В.А. Система управління конкурентоспроможністю підприємства / В. А. Павлова, Р. В. Губарев // Європейський вектор економічного розвитку. – 2014. – № 2 (17).
29. Фарафонова Н. В. Основні чинники впливу на конкурентоспроможність підприємств в умовах глобалізації / Н. В. Фарафонова // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 8 (134).
30. Гельвановский М., Жуковская В., Трофимова И. Конкурентоспособность в микро-, мезо- и макроуровневом изменении // Российский экономический журнал, № 3, 2009 – с.
31. Грабовенська С. П. Напрями підвищення конкурентоспроможності України в туристичній сфері / С. П. Грабовенська // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 22. – С. 83–88
32. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм як дидактична основа раціонального природокористування та геоекологічної освіти/ О. Ю. Дмитрук, Ю. В. Щур // Регіональні екологічні проблеми: Зб. наук. праць. – К., 2002. – С. 45–50.
33. Захарова И. А. Исследование конкурентоспособности предприятия сферы гостеприимства / И.А. Захарова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conf.sfu-kras.ru/sites/mn2012/thesis/s005/s005-098.pdf>

34. Зозульов О. Про посилення конкурентних переваг підприємства // Економіка. - 2003. - № 6. - С.33 - 37.
35. Кабушкин Н. И. Менеджмент гостиниц и ресторанов: учеб. пособие / Н. И. Кабушкин, Г. А. Бондаренко. – Мн.: Новое знание, 2001. – 216 с.
36. Касьян З. Е. Сутність інноваційного потенціалу підприємства / З. Е. Касьян, Т. Є. Воронкова // Вісник ЖДТУ. – 2010. - №1 (51). – С. 168–170.
37. Капліна А.С. Методичний підхід до оцінки якості готельних послуг. /А.С.Капліна.//Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2016. – №1 (38): Економіка, організація і управління підприємством. – С.168 -173.
38. Мальська М. П. Готельний бізнес: теорія та практика : навчальний посібник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – М-во освіти і науки України; Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : ЦУЛ, 2012. – 472 с.
39. Мунін Г. Франчайзинг у готельно-ресторанному бізнесі / Г. Мунін, Ю.Карягін . – Київ: 2008. – 360 с.
40. Лісник А.В. Організація і управління готельним бізнесом / А.Л. Лісник, А.В. Чернишов - М.: Видавничий будинок "Альпіна", 2001. - 212 с. 33
41. Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA) – Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua>.
42. Пантелеев В. Д. Оцінка конкурентоспроможності підприємства (методологія простого рішення) / В. Д. Пантелеев // Вісник аграрної науки Причорномор'я. — 2008. — Вип. 2 (45) . — С. 10–16.
43. Подлепіна П.О. Підвищення конкурентоспроможності підприємств індустрії гостинності / П.О. Подлепіна, О.М. Поп // Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети : матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції.– Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна. – С. 214-216.
44. Портер, М. Международная конкуренция; пер. с англ.; под ред. В.Д. Щетинина. - М.: Международные отношения, 1993. - 896 с.

45. Протокол про сталий транспорт до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат від 16.03.2016 № 1028-VIII. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Офіц. веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/> – Дата звертання: 16 березня 2017.
46. Яцина М.М. Модернізація електромобіля ND – 11 з повною заміною електропривода на пневматичну систему управління/ М. М. Яцина // Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. – 2012. – Вип. 6/2012 (77). – С. 87–90.
47. Яцина М.М., Залуніна О.М., Різніченко Н.С., Черниш Р.О. Еколого-економічні особливості використання екскурсійного пневмотранспорту в паркових зонах та в зонах відпочинку / М.М. Яцина, О.М. Залуніна, Н.С. Різніченко, Р.О. Черниш // Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. Кременчук: КрНУ, 2017. – Випуск 6/2017 (ч. 2). – С. 65-70.
48. Антонюк К. І. Концептуальна модель стратегії позиціонування / К. І. Антонюк // В2В-маркетинг : II-ї Всеукр. наук.-практ. конф. студ., асп. і молодих вчених, 21–22 лют. 2008 р. : мат. – К. : ІВЦ «Вид-во «Політехніка», 2008. – С. 99–101.
49. Антонюк К. І. Особливості диференціації як основи конкурентної стратегії / К. І. Антонюк // Управління підприємством: діагностика, стратегія, ефективність : XVI Міжн. наук.-практ. конф., Таллінн, 10–11 квітн. 2008 р. : мат. – К.: ВПІ «Політехніка», 2008. – С. 14–15 (0,091 д.а.)
50. Борисенко З. Основи конкурентної політики. Навчальний посібник для ВНЗ (затв. МОН України)-К. Таксон-2004-704-с.
51. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентноспроможність підприємства. Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України)-К. ЦУЛ-2006 - 384 с.

- 52.Іванова Ю.Б., Тищенко О.М. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства. Монографія-Х. ИНЖЭК,2006. – 384 с.
- 53.Чумаченко М.Г. Економічний аналіз: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2001. – 540 с.
- 54.Шегди А. В. Економіка підприємства: Навч. посіб. / За ред. - К.: Знання-Прес, 2001 – 301 с.
- 55.Шнипко О.С.Національна конкурентоспроможність: сутність, проблеми, механізми реалізації-К. Наукова думка,2003. – 334 с.
- 56.Ковальчук І.В. Економіка підприємства: навч. посіб. / І.В. Ковальчук. - К.: Знання, 2008. - 680 с.
- 57.Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: монографія / за ред. О.Г. Янкового. - Одеса: Атлант, 2013. - 470 с.
- 58.Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. / С.М. Клименко, О.С. Дуброва, Д.О. Барабась, Т.В. Омеляненко., А.В. Вакуленко. - К.: КНЕУ, 2006. - 527 с.
- 59.Гайдук В. А. Конкурентоздатність в умовах сучасного ринку / В. А. Гайдук // Економіка та держава. – 2007. – № 2. – С. 16-17.
- 60.Савчук С. И. Уровень конкурентоспособности и результаты конкурентной борьбы: проблема корректного использования показателей / С. И. Савчук // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 6 (36). – С. 124-131.
- 61.Реутов В. Є. Конкурентоздатність підприємства: критерії, показники і методики оцінювання / В. Є. Реутов // Економіка та держава. – 2006. – № 5. – С. 65-67.
- 62.Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчпн М.І., Піча Ю.В. Економіка підприємства — К.: «Каравела»; Львів: «Новий світ — 2000», 2001.-298 с.

63. Фасхиев Х.А., Попова Е.В. Как измерить конкурентоспособность предприятия? // Маркетинг в России и за рубежом. – 2003. – № 4 (36). – С. 53–68.
64. Коваленко В.О. Розробка заходів з підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах / В.О. Коваленко // Економіка підприємства. – 2013. – №2. – С. 15-18.
65. Максимьюк Д.А. Управління конкурентоспроможністю. - Харків.: Основа, 2004 – 304 с.
66. Іваненко Л.М. Оценка конкурентоспроможности предприятия по отношению к эталону. Інститут економіки промисловості НАН України "Економіка промисловості", № 3, 2002 – 122 с.
67. Багрова І.В., Нефедова О.Г. Складові та фактори конкурентоспроможності. Вісник економічної науки України. Науковий журнал, № 1, 2007 – С. 12-15.
68. Гончарук А.О. Методи підвищення конкурентоспроможності підприємства / А. О. Гончарук // Управління розвитком. – 2014. – № 3. – С. 145 – 147.
69. Кошелупов І.Ф. Програми підвищення конкурентоспроможності організацій/ І.Ф. Кошелупов // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Випуск 1 (44). – С. 219-225.
70. Літвінова Ю.О. Проблеми забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах / Ю.О. Літвінова // Управління розвитком. – 2012. – № 9. – С. 35-37.
71. Лупак Р.Л., Дідич А.М. Економічні основи забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах ринкових відносин // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.6. – С. 248-252.
72. Офіційний сайт готелю «Лондонська» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://londonskaya-hotel.com.ua/>